

**НАЦІОНАЛЬНИЙ ЮРИДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені ЯРОСЛАВА МУДРОГО**

Кафедра цивільного права № 1

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Цивільне право»

частина 2

(обов'язкова)

для студентів галузі знань 08 «Право», спеціальність 081 «Право»,
освітньо-кваліфікаційний рівень перший (бакалаврський)

Харків – 2021

Робоча програма навчальної дисципліни «Цивільне право» ч. 2: галузь знань 08 «Право», спеціальність 081 «Право», освітньо-кваліфікаційний рівень перший (бакалаврський)

Розробники:

Борисова Валентина Іванівна завідувач кафедри цивільного права №1,
кандидат юридичних наук, професор,
Пучковська Ірина Йосипівна., професор кафедри цивільного права № 1,
доктор юридичних наук, професор,
Ходико Юрій Євгенович, доцент кафедри цивільного права № 1,
кандидат юридичних наук, доцент,
Янишен Віктор Петрович, доцент кафедри цивільного права № 1,
кандидат юридичних наук, доцент

Затверджено на засіданні кафедри цивільного права № 1
протокол № 11 від 2 червня 2017 р.

Оновлено на засіданні кафедри цивільного права № 1
протокол № 1 від 30 серпня 2019 р.

Оновлено на засіданні кафедри цивільного права № 1
протокол № 1 від 2 вересня 2021 р.

Завідувач кафедри Борисова В. І.

ВСТУП

Робоча програма навчальної дисципліни «Цивільний право України» ч. 2 розроблена завідувачкою кафедри цивільного права № 1, професором, к.ю.н. Борисовою Валентиною Іванівною, д.ю.н. проф. Пучковською Іриною Йосипівною, к.ю.н., доцентом кафедри цивільного права № 1 Ходико Юрієм Євгеновичем, к.ю.н., доцентом кафедри цивільного права № 1 Янишеним Віктором Петровичем. Навчальна дисципліна «Цивільний право України» ч. 2 є обов'язковою дисципліною.

Робоча програма визначає дидактичну структуру і тематичну карту навчальної дисципліни відповідно до навчального плану та робочого навчального плану Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого, навчально-методичне та інформаційне забезпечення навчальної дисципліни, обсяг навчання, форми й засоби поточного і підсумкового контролю знань студентів усіх напрямків підготовки освітнього ступеня «Бакалавр».

Ціллю навчальної дисципліни «Цивільне право України» ч. 2 є формування предметних компетентностей у сфері правового регулювання зобов'язальних правовідносин.

Навчальна дисципліна «Цивільний право України» ч. 2 входить до ядра освітньо-професійної програми за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти і спрямована на формування фахових компетентностей за спеціалізаціями в рамках узагальненого об'єкта юридичної практики. Її вивчення сприяє набуттю майбутніми фахівцями знання цивільного законодавства, практик його застосування у майбутній професійній діяльності.

Завданнями вивчення навчальної дисципліни відповідно до її знаннєвої компоненти і дидактичної структури є: засвоєння теми поняття зобов'язання як одного із різновидів цивільних правовідносин, його структурні елементи (суб'єкти, об'єкти та зміст), підстави виникнення та припинення зобов'язання, способи забезпечення виконання зобов'язання, правові наслідки порушення зобов'язання та цивільно-правова відповідальність за порушення умов зобов'язання. Специфіка загальних положень зобов'язального права полягає в тому, що вони розповсюджуються однаково як на договірні, так і недоговірні зобов'язання. Відомі майновому обороту України зобов'язання можна поділити на такі групи, а саме з: передачі майна у власність; передачі майна у користування; виконанню робіт; наданню послуг; спільній діяльності; відшкодуванню шкоди, а також які опосередковують використання об'єктів інтелектуальної власності та ті, що виникають із односторонніх правомірних дій.

При вивченні навчальної дисципліни «Цивільне право України» ч. 2 у студентів мають бути сформовані такі предметні компетентності як: здатність до розуміння категорій і понять зобов'язального права; розуміння місця зобов'язального права у цивільному праві; знання положень про зобов'язання (поняття, види, зміст, підстави виникнення) та вміння застосовувати вказані положення у практичній діяльності; знання поняття, умов та видів забезпечення

виконання зобов'язань та вміння їх розмежовувати при застосуванні у практичній діяльності; уміння застосовувати судову практику при вирішенні практичних завдань; уміння знаходити і застосовувати правові позиції Європейського Суду з прав людини при вирішенні практичних завдань; розуміння деліктних зобов'язань та особливості їх правового регулювання тощо.

Формування предметних компетентностей навчальної дисципліни має сприяти досягненню результатів навчання, передбачених освітньо-професійною програмою першого (бакалаврського) рівня (базова компонента).

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1.1. Інститути/факультети

(денна форма навчання)

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, рівень освіти	Дидактична структура навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	
Кількість кредитів – 6,0	Галузь знань – 08 «Право»	Нормативна	
Модулів – 4	Спеціальність – 081 «Право»	Рік підготовки:	
Загальна кількість годин – 180	Рівень освіти – перший (бакалаврський)	семестр	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4 самостійної роботи студента – 2		5-й	6-й
		Лекції	
		20 год.	20 год.
		Практичні заняття	
		28 год.	28 год.
		Самостійна робота	
42 год.		42 год.	
Вид контролю: іспит			

2. ТЕМАТИЧНА КАРТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

2.1. Інститути/факультети (денна форма навчання) V-й семестр 2021/2022 н. р.

лекції – 20 години;

практичні заняття – 28 годин;

консультації – 0 годин.

Назва теми лекції, практичного заняття	Кількість годин		
	Л	ПЗ	СР
3	4	5	6
I. Загальні положення про зобов'язання	2		2
1. Зобов'язальне право і зобов'язання			
2. Виконання зобов'язання	2		2
3. Забезпечення зобов'язання	2		4
1.ПЗ Зобов'язальне право і зобов'язання		2	
4. Правові наслідки порушення зобов'язання. Припинення зобов'язання	2		4
2. ПЗ Виконання зобов'язання		2	
II. Загальні положення про договір	2		2
5. Поняття цивільно-правового договору. Принцип свободи договору. Класифікація договорів. Зміст договору. Попередній та публічний договір. Договір приєднання та на користь третьої особи		2	
3. ПЗ Забезпечення зобов'язання			
6. Укладення, зміна, розірвання договору	2		4
4.ПЗ Правові наслідки порушення зобов'язання		2	
III. Договори з передачі майна у власність	2		2
7. Договір купівлі-продажу. Види договору купівлі-продажу		2	
5. ПЗ Припинення зобов'язання			
8. Договір ренти. Договір довічного утримання (догляду). Договір дарування	2		2
6. ПЗ Поняття цивільно-правового договору. Принцип свободи договору. Класифікація договорів. Зміст договору. Попередній та публічний договір. Договір приєднання та на користь третьої особи		2	

IV. Договори з передачі майна у користування	2		2
9. Договір найму (оренди) (Загальні положення про найм (оренду). Види договору найму (оренди)). Договір найму (оренди) житла			
7.ПЗ Укладення, зміна, розірвання договору		2	
V. Договори з виконання робіт	2		4
10. Договір підряду (Загальні положення про підряд. Види договору підряду)		2	
8.ПЗ Договір купівлі-продажу (Загальні положення про купівлю-продаж. Роздрібна купівля-продаж)			
9.ПЗ Договір купівлі-продажу (Поставка, міна, інші види договору купівлі-продажу)		2	2
10.ПЗ Договір ренти. Договір довічного утримання (догляду)		2	2
11.ПЗ Договір дарування		2	4
12.ПЗ Договір найму (оренди). (Загальні положення про найм (оренду). Види договору найму (оренди))		2	2
13.ПЗ Договір найму (оренди) житла		2	2
14.ПЗ Підсумкова контрольна робота за I семестр		2	2
Залік			
РАЗОМ за I семестр		20 28	42

VI-й семестр 2021/2022 н.р.

лекції – 20 години;

практичні заняття – 28 годин;

консультації – 2 годин.

Назва теми лекції, практичного заняття	Кількість годин		
	Л	ПЗ	СР
3	4	5	6
1. Договір перевезення. Договір транспортного експедирування.	2		2
2. Договір зберігання.	2		2
ПЗ-1: Договір перевезення. Договір транспортного експедирування.		2	
3. Договір доручення. Договір комісії. Договір управління майном	2		4
ПЗ-2: Договір зберігання		2	
4. Страхові зобов'язання	2		2
ПЗ-3: Договір доручення.		2	
5. Договір позики. Кредитний договір. Договір банківського вкладу (депозиту). Договір факторингу. Порядок та форми безготівкових розрахунків	2		4
ПЗ-4: Договір комісії		2	
6. Розпорядження майновими правами інтелектуальної власності	2		4
ПЗ-5: Договір управління майном		2	
7. Договір комерційної концесії. Договір про спільну діяльність	2		4
ПЗ-6: Страхові зобов'язання		2	
8. Загальні положення про недоговірні зобов'язання. Публічна обіцянка винагороди. Вчинення дій в майнових інтересах іншої особи без її доручення.	2		2
ПЗ-7: Договір позики. Кредитний договір. Договір банківського вкладу (депозиту).		2	
9. Рятування здоров'я та життя фізичної особи, майна фізичної та юридичної особи. Створення загрози життю,	2		4

здоров'ю, майну фізичної особи або майну юридичної особи. Набуття, збереження майна без достатньої правової підстави. ПЗ-8: Розпорядження майновими правами інтелектуальної власності		2	
10. Відшкодування шкоди	2		4
ПЗ-9: Договір комерційної концесії.		2	
ПЗ-10: Договір про спільну діяльність		2	2
ПЗ-11: Публічна обіцянка винагороди. Вчинення дій в майнових інтересах іншої особи без її доручення. Рятування здоров'я та життя фізичної особи, майна фізичної або юридичної особи		2	2
ПЗ-12: Створення загрози життю, здоров'ю, майну фізичної особи або майну юридичної особи		2	2
ПЗ-13: Відшкодування шкоди		2	2
		2	2
ПЗ-14: Підсумкова контрольна робота за II семестр			
РАЗОМ за II семестр		20	28 42

3. ДИДАКТИЧНІ ПРИНЦИПИ, ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ ТА ІНТЕРАКТИВНІ МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ

3.1. Навчальна дисципліна «Цивільне право України» ч. 2 викладена з дотриманням наступних дидактичних принципів:

- використання компетентнісного підходу в навчанні;
- орієнтації освітньої діяльності на результати навчання, їх систематичний моніторинг і самооцінку;
- позитивної мотивації і сприятливого емоційного клімату (фону) навчання;
- фундаментальності й професійної спрямованості змісту, методів і форм навчання;
- доступності та дохідливості викладення матеріалу;
- використання набутих знань у подальшій професійній діяльності;
- академічної свободи учасників освітнього процесу;
- урахування особистих можливостей учасників освітнього процесу;
- мотиваційного забезпечення освітньої діяльності;
- модуляризації і тематизації навчального процесу, тощо.
- використання трансферно-накопичувальної системи кредитів;
- принцип партнерства тощо.

3.2. Зміст навчальної дисципліни «Цивільне право» ч. 2 викладений із використанням наступних інноваційних технологій:

- проблемного навчання;
- модульної системи навчання;
- саморозвитку;
- дистанційного навчання
- аудіо-візуальні технології (презентації),
- технологія студентоцентристського навчання,
- технологія групової діяльності,
- сторітеллінг (англ. Storytelling), тощо

3.3 При вивченні навчальної дисципліни «Цивільне право» ч. 2 застосовуються наступні інтерактивні методи навчання:

- мозковий штурм,
- займи позицію,
- розігрування ситуацій у ролях,
- дискусія,
- ділова гра,
- кейс-метод тощо.

4. МЕТОДИ ПЕДАГОГІЧНОГО КОНТРОЛЮ

Оцінювання навчальних досягнень студентів здійснюється за допомогою наступних методів педагогічного контролю:

- а) традиційні методи:
 - метод усного індивідуального опитування;
- б) методи самоконтролю:
 - уміння самостійно оцінювати свої знання, peer review тощо.

5. ШКАЛА ПІДСУМКОВОЇ ОЦІНКИ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ

Підсумкова оцінка з навчальної дисципліни виставляється в залікову книжку відповідно до такої шкали:

Оцінка за шкалою ECTS	Визначення	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за 100-бальною шкалою, що використовується в Університеті
A	Відмінно – відмінне виконання, лише з незначною кількістю помилок	5	90 – 100
B	Дуже добре – вище середнього рівня з кількома помилками	4	80 – 89

C	Добре – у цілому правильна робота з певною кількістю незначних помилок		75 – 79
D	Задовільно – непогано, але зі значною кількістю недоліків	3	70 – 74
E	Достатньо – виконання задовольняє мінімальні критерії		60 – 69
FX	Незадовільно – потрібно попрацювати перед тим, як перескладати	2	35 – 59
F	Незадовільно – необхідна серйозна подальша робота, обов’язковий повторний курс		1 – 34

6. НАВЧАЛЬНО- МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Цивільний кодекс України: Закон України, Кодекс від 16.01.2003 № 435-IV [Електрон. ресурс] // Офіц. веб-сайт Верхов. Ради України. Законодавство України. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/435-15>

Цивільне право підручник: у 2 т. / В. І. Борисова (кер. авт. кол.), Л. М. Баранова, А. Г. Бірюкова та ін.; за ред. В. І. Борисової, І. В. Спасибо – Фатєєвої, В. Л. Яроцького. – 2-ге вид., переробл. та допов. – Х. : Право. – 2014. – Т.2. – 816 с.

Цивільне право України. Частина друга : посіб. для підгот. до іспитів / В. І. Борисова, К. Ю. Іванова, Б. П. Карнаух, Ю. Є. Ходико ; за заг. ред. В. І. Борисової. – 2-ге вид., перероб. та допов. – Харків : Право, 2020. – 246 с.

Навчально-методичний посібник для практичних занять і самостійної роботи студентів з обов’язкової навчальної дисципліни «Цивільне право України» (частина 2) для студентів 3 курсу денної форми навчання (першого (бакалаврського) рівня вищої освіти галузі знань 08 «Право» спеціальності 081 «Право» освітньо-професійної програми «Право») / уклад.: В. І. Борисова, І. Й. Пучковська та ін. Харків : Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого, 2020. 147 с.

Тематика курсових робіт з цивільного права України [Текст] : (галузь знань 0304 «Право», освітньо-кваліф. рівень «Бакалавр», напрям підгот. 6.030401 «Правознавство») для студ. III курсу заочної і вечірньої форми навчання / уклад. В. І. Борисова [та ін.] . – Х. : Нац. ун-т «Юрид. акад. України ім. Ярослава Мудрого», 2013. – 45 с.

Тестові завдання з навчальної дисципліни «Цивільне право України». Ч. II [Електронний ресурс] : галузь знань 0304 «Право», освітньо-кваліф. рівень «Бакалавр», напрям підгот. 6.030401 «правознавство» для студ. III курсу : електр. вид. / уклад. В. І. Борисова [та ін.]. – Харків : Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого, 2014. – 124 с.

Стандартизований навчально-методичний комплекс (бібліотека НУЮАУ) http://library.nlu.edu.ua/index.php?option=com_k2&view=itemlist&task=category&id=102:kafedra-cziv%D1%96lnogo-prava-%E2%84%96-1&Itemid=151

Портал навчальних електронних інформаційних комплексів – <http://neik.nlu.edu.ua>

7. ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Цивільне право підручник: у 2 т. / В. І. Борисова (кер. авт. кол.), Л. М. Баранова, А. Г. Бірюкова та ін.; за ред. В. І. Борисової, І. В. Спасибо – Фатєєвої, В. Л. Яроцького. – 2-ге вид., переробл. та допов. – Х. : Право. – 2014. – Т.2. – 816 с.

Агарков М.М. Обязательство по советскому праву. – М., 1940.

Годэмэ Е. Общая теория обязательств. – М., 1948.

Гордон М.В. Система договоров в советском гражданском праве // Ученые записки Харьковского юридического института. – 1954. – Вып. 5. – С. 65-87.

Иоффе О.С. Обязательственное право.- М.: Юрид.лит., 1975.– 880 с.

Красавчиков О.О. Юридические факты в советском гражданском праве. – М.: Госюриздат, 1958. – 183 с.

Малеин Н.С. Возмещение вреда причиненного личности.- М.: Юрид. лит., 1965. – 230 с.

Матвеев Г.К. Основания гражданско-правовой ответственности. М.: Юрид. лит., 1970. – 311 с.

Стефанчук Р.О. Захист честі, гідності та репутації в цивільному праві. – К.: Наук.світ, 2001. – 306 с.